

คำวินิจฉัยของ พลโท จุล อติเรก ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๔๕/๒๕๕๒

วันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๕๒

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้มีคำสั่งยุบพรรคทหารราษฎร์ปัตย์

นายทะเบียนพรรคการเมืองได้ยื่นคำร้อง ลงวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๕๒ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญ มีคำสั่งยุบพรรคทหารราษฎร์ปัตย์ ข้อเท็จจริงตามคำร้องได้ความว่าพรรคทหารราษฎร์ปัตย์เป็นพรรคการเมืองที่จดทะเบียนตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ โดยนายทะเบียนพรรคการเมืองรับจดทะเบียนจัดตั้งพรรคทหารราษฎร์ปัตย์เป็นพรรคการเมืองเมื่อวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๕๑ ซึ่งภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนจัดตั้งพรรคทหารราษฎร์ปัตย์ พรรคต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกที่มีที่อยู่ในแต่ละภาคและมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา แต่เมื่อครบกำหนดเวลาหนึ่งร้อยแปดสิบวันตามที่กฎหมายกำหนดแล้ว ปรากฏว่า พรรคทหารราษฎร์ปัตย์มีสมาชิกพรรค และจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองไม่ครบถ้วนตามที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ กำหนดไว้เป็นเหตุให้พรรคการเมืองดังกล่าวต้องยุบไปตามมาตรา ๖๕ (๕) จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคทหารราษฎร์ปัตย์ ตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง

นางพยม พวงจันทร์หอม หัวหน้าพรรคทหารราษฎร์ปัตย์ ยื่นหนังสือชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญ สรุปความว่า เมื่อนายทะเบียนพรรคการเมืองจดทะเบียนจัดตั้งพรรคทหารราษฎร์ปัตย์แล้ว พรรคทหารราษฎร์ปัตย์ได้ดำเนินการจัดหาสมาชิกพรรคโดยจัดทำใบสมัครสมาชิกแจกจ่ายแก่ประชาชนทั่วไป และประกาศจัดหาสมาชิกทางหนังสือพิมพ์ไทยแลนด์อีกด้วย ต่อมาพรรคทหารราษฎร์ปัตย์ดำเนินการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองลำดับที่ ๑ ที่จังหวัดเพชรบูรณ์ ซึ่งเห็นว่าพรรคทหารราษฎร์ปัตย์ได้ดำเนินกิจกรรมทางการเมืองตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ แล้ว จึงไม่มีเหตุที่นายทะเบียนพรรคการเมืองจะยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคทหารราษฎร์ปัตย์ และหากศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคทหารราษฎร์ปัตย์ ก็ขอให้พรรคทหารราษฎร์ปัตย์มีฐานะเป็นพรรคการเมืองต่อไปด้วย

ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคทหารราษฎร์ปัตย์ เนื่องจากพรรคทหารราษฎร์ปัตย์ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ แห่งพระราช

บัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ ซึ่งบัญญัติว่า “ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวัน นับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคการเมือง พรรคการเมืองต้องดำเนินการให้มีสมาชิก ตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาค และจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนดและมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา” นั้น เป็นเรื่องที่พรรคการเมืองต้องดำเนินการ ๒ ประการคือ จัดให้มีสมาชิกจำนวนห้าพันคนขึ้นไปและมี สาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา และมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่งได้บัญญัติว่า “พรรคการเมือง ย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้ (๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๕ หรือมาตรา ๖๒” และให้นายทะเบียนดำเนินการตาม มาตรา ๖๕ วรรคสอง ซึ่งบัญญัติว่า “เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่าพรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวัน นับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่าเหตุดังกล่าวเกิดขึ้น กับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียนให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคการเมืองนั้น” พิจารณาแล้ว เห็นว่าคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมืองมีเหตุผลเชื่อได้และเอกสารประกอบคำร้องและหนังสือชี้แจง ของพรรคมหาราชฎีธิปัตย์มีเหตุตามมาตรา ๖๕ (๕) จึงสั่งยุบพรรคการเมืองดังกล่าวได้

โดยเหตุผลดังได้วินิจฉัยข้างต้น จึงให้ยุบพรรคมหาราชฎีธิปัตย์

พลโท จุล อติเรก

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ